

רשימות

מעיד הדבר על רמת טיפול טובה יותר ביוג' קים ועל מצב פוריות תקין.

נדמה שציבור הבוקרים ניהל זה מכבר מה שגת תנובות שיאניות, המושגות מסלקציה של פרות שעוד חלב בעטינן ועובר ברחמן. מוסכם על הכל שכאשר גידולה של מבכירה עולה 1600 לירות לפחות והתמורה עבור פרה לבשר היא 1200 עד 1300 לירות אזי אין להוציא פרות כשאין הכרח להוציאן. מה עוד שהיום אפי' שר לייצא מבכירות ולקבל עבורן תמורה מלאה. משקים רבים הגיעו לתחלופה של 20% מן הפירות בלבד ומובן שאז יש באפשרותם למכור מספר רב יותר של מבכירות לייצוא.

מתמיהה ומעוררת מחשבה העובדה של הפירות גדול מאוד במחירים שמקבלים המשקים עבור פרות הנמכרות לבשר. יש משקים שקיבלו יותר מ-1400 ל"י ואחרים שקיבלו רק מעט יותר מ-1000 ל"י. המסקנה מכך היא שגם מכירת בקר היא תורה הדורשת לימוד (מה עוד שקניות הבקר לשחיטה נעשית ע"י בעלי-מקצוע מעולים, אך לא תמיד הכי הגונים).

גלבוע בית-שאן עמק-הירדן

עודף ברוטו לפרה

+ בני-בקר 1360 ל"י 1250 ל"י 1100 ל"י
עודף-ברוטו הוא הסכום הנותר לאחר כיסוי הוצאות המזון, ההוצאות השוטפות והריבית להון חוזר.

הגורמים העיקריים שקבעו בשנה הנסקרת את ההבדלים ברמת הריווחיות של העדרים היו: (1) אחוז השומן בחלב; (2) הוצאת מבכירות לייצוא ולא פרות לשחיטה (או במילים אחרות — מיעוט מחלות עטין ועקרות) (3) תנור בת חלב גבוהה (כתוצאה ממימשק נכון).

מסיבת הרפתנים השנתית בעמק הירדן בצמידות לכנס הסיכומים הכלכליים נערכה גם המסיבה השנתית של הרפתנים. זה 25 שנים ויותר מציינים בעמק-הירדן את בעלי הפרות המצטיינות במסיבה חגיגית, ליד שולחנות ערוכים. שני משקים, משני קצותיו של העמק, חיל-

סיכומים כלכליים באיזור לישיבת בית-שאן

כמו בכל שנה התקיימו גם השנה בחודשים מרץ-אפריל שני כנסים איזוריים לסיכום הסקרים הכלכליים הנעשים על ידי המדריך לניהול משק והמדריכים לבקר. להלן חלק מן הנתונים שנאספו וקצת מסקנות המתגבשות מהם.

פרטים	גלבוע	בית-שאן	עמק-הירדן
מספר המשקים	9	5	14
כ"ה	6262	6154	6006
כ"ט	6673	6400	6137
ההפרש	+ 411	+ 246	+ 131
% השומן	3.25	3.23	2.94
מזון גס לפרה	1840	1832	2175
+ בני-בקר יח"מ			

במשקי גלבוע תנובת החלב הגבוהה ביותר עם אחוז השומן הגבוה ביותר. במשקי עמק-הירדן, למרות הכמות הגדולה יותר של מזון גס, אחוז השומן הוא הנמוך ביותר והתנובה לפרה הנמוכה ביותר. עמק-הירדן חייב לעשות את מירב המאמצים המקצועיים כדי להתגבר על משבר השומן.

פרטים	גלבוע	בית-שאן	עמק-הירדן
תפוקת ראשים, %	87.3	84.1	84.3
% תחלופת פרות ממספר הפרות, בממוצע שנתי	24.9	27.4	29.5
התמורה לפרה שנמכרה לבשר	1300	1294	1224
% מכירת מבכירות ממספר הפרות, בממוצע שנתי	13	4.5	6.2

תפוקת ראשים הוא מדד אשר מקיף את בעיות הפוריות, ההפלות ותמותת היונקים במכנה אחד (מספר הפרות והמבכירות בתחילת השנה + קנויות שהמליטו — מבכירות שנמכרו מחולק בראשים שנמכרו ± גידול העדר — קניות). ככל ששיעור תפוקת הראשים גדול יותר כן

פרות אלופות

השם	המשק	האב	תקופות החליבה	ס"ה התנובה
לבדה דגניה ב'	דנדי	13	97021	
מאירה אפיקים	"	13	88830	
נעימה גינוסר	"	11	86142	
צהלה גשר	"	12	86035	
כלילה גשר	"	13	81233	
חרוב אפיקים	"	8	79932	
כורדית כנרת	"	12	76161	

אלופות מעל 60,000 ק"ג חלב

כנרת	6 —	בית-זרע	3 —
אפיקים	5 —	דגניה ב'	2 —
גשר	5 —	גינסר	1 —
אשדות א'	3 —	עין-גב	1 —

קו ביניהם את מרבית הפרסים. שני המשקים, גשר ואלומות, נאבקים בבעיות קשות וחמורות. גשר, השוכנת בקו הגבול הקדמי והחם, נתונה להפגזות חוזרות ונישנות. הפוגעות גם באיזור הרפת ואלומות נמצאת במצוקה חברתית וללא כוח-אדם מקצועי. נאחל לשני המשקים שיתגברו על כל המיכשולים וחרף כל הטרקות ימשיכו להגדיל יבולים ותגובות.

להלן רשימת ההישגים:

חלוקת פרסים לפרות מצטיינות — עמק-הירדן — שנת תשכ"ט

פרס המגן הנודד
על שם גולדשמיד ז"ל
למשקים — אלומות וגשר

הפרות המצטיינות

פרטים	שם הפרה	האב	המשק	ק"ג חלב	ק"ג שומן	% שומן	במוצע יומי	ימי חליבה
							ק"ג חלב	גרם שומן
פרס לפרה המצטיינת	ורד	צמד	אולמות	12,107	380	3.14	1110	342
פרס 1 לפרה לחלב	סטיפנדיה	תור	אלומות	9,845	276	2.80	1026	269
פרס 1 נוסף לפרה לחלב	קפריזה	תור	גשר	10,903	352	3.23	1144	308
פרס 1 לפרה לשומן	רמה	צמד	גשר	10,218	437	4.28	1434	305
פרס 1 למבכירה לחלב	מערכה	בינגו	אלומות	8,788	253	2.88	831	302
פרס 1 למבכירה לשומן	וויו	נצר	כנרת	9,152	305	3.34	954	320

מה פתאום תאילנד?

ביקש ממדינת ישראל לקיים קורס לשיטות ואירגון הדרכה חקלאית עבור סגל שירות ההדרכה שלהם, שהוקם בזמן האחרון. התמזל מזלי להיות בין ארבעת אנשי הסגל הישראלי אשר יצאו לשם לנהל קורס זה.

בתאילנד 34 מיליון תושבים ש-85% מהם הינם חקלאים המייצרים אורז, אורז ואורז וגם

מפת הסיוע החקלאי הישראלי משתרעת על פני ארצות רבות ורחוקות. גם תאילנד כלולה במפה זו. יש בה תחנת נסיונות לגידולי-שדה ולידה כפר לדוגמה בניהול ישראלי. יש השתרפות ישראלית (במסגרת האו"ם) במפעל נהר המאקונג, ועוד. משרד החקלאות של תאילנד

אולם כל החלב שנצרך לשתייה — כולו מיובא מארצות־חוץ בקופסאות שימורים או כאבקת חלב. נדמה שאפילו אינם יודעים על הקשר בין בקר לבין חלב; ידוע לכל: חלב קונים בקופסאות.

קצת קנה־סוכר, דגים, עצים ופירות. החקלאות שם היא חקלאות של קיום משפחת החקלאי ורק עודפים מעטים נמכרים לשיווק ולייצוא. מצויים שם גם מיליונים רבים של ראשי־בקר, הן תאוריים (בופאלוס) והן בקר מגזע זאבו.

תאו תאילנדי

הבקר המצוי הוא דו־תכליתי — לעבודה ול־בשר. אין שם פרות קדושות כבהודו ואחרי עשר שנות עבודה גם אוכלים את הבשר (אחרי שע־תיים בסיר־לחץ). אז מדוע אין מפתחים את משק החלב? פיתוח משק חלב מחייב השקעות כה רבות, ההון המצוי הוא כה מועט, והצרכים האחרים והקודמים הם כה רבים שבינתיים כמעט שאינם משוקעים מאמצים בנושא זה. אמנם ישנו משק בקר לחלב בסיוע דני עם כ־120 פרות חולבות מדנמרק, אך גם את מעט החלב המיוצר שם — לא מצליחים לשווק ואת העודפים הופכים לגלידה. יש גם מעט נסיונות של הורעה מלא־כותית עם זירמה מיובאת משבדיה דווקא.

תאילנד היא ארץ רב־גוונית ויפת־נוף. מאוכ־לסת אנשים חביבים ונעימי־הליכות — אולם עד שנוכל לייצא לשם מבכירות משלנו — יע־בור עוד זמן רב.

יש גם שוק גדול לחלב. בבאנגקוק 4 מיליון תושבים שחלקם אמריקאים ואירופאיים, הרג־לים בשתיית חלב; גם האוכלוסיה המקומית בכל רחבי המדינה אוהבים לשתות קפה עם חלב.

פעולות ומעשים

- * במחצית חודש אפריל התקיים בתל־אביב כנס הדרכה בן שלושה ימים בו הביאו מדריכים, רפתנים וחוקרים את סיכומי עבודותיהם.
- * התקיים כנס של רכזי הרפת ממשקי עמק־הירדן בקיבוץ בית־זרע. לאחר סיור ברפת התקיים דיון לבירור בעיות חוסר השומן בחלב. כתוצאה מהכנס התקיימו בירורים יסודיים בשלושה משקים והוכנה תכנית לשינויים בנוהגי ההזנה.
- * בלישכת הדרכה עכו הסתיים קורס רפתנים מתחילים שהתקיים יום בשבוע למשך כ־8 שבועות.
- * כנס רפתנים מאיזור לישכת בית־שאן לבירור בעיות אקטואליות של הענף עם אשר בן־צבי. לפני הכנס התקיים ביקור ברפת כפר־רופין.
- * במשק גשר הושלמה בניית סככת מפצמות לפרות.
- * חוג לרפתנים מתחילים החל בפעולתו בעמק־הירדן.
- * באשדות־יעקב מאריכים סככת־פרות ומתקנים תא־רביצה ליד האיבוס.

אלי סמסון

שח"מ — לישכת הדרכה בית־שאן